

nes Uddannelse bør være en Enhed og en Helhed. For at jeg med nogen Glæde skal kunne imødesee et Lovforslag af den Art maaske Uddannelsen være en Enhed, og Triseminarierne ikke stilles anderledes, end at det bliver muligt for dem at kunne konkurrere med Statsseminarierne.

Jeg kommer nu til det sidste Punkt, jeg skal omtale, i det jeg skal gjøre Rede for, i hvilken Retning jeg kunde ønske, at vi skulle gaa, naar man overhovedet vil reformere paa dette Omraade. Jeg har allerede udtalt mig om de fremmede Sprog og er enig med den første cærede Taler i, at videre end til eet fremmed Sprog bør man ikke gaa, men jeg gaar et Skridt videre og siger, at det fremmede Sprog skal være valgfrit. Der skal kunne gives Undervisning i fremmede Sprog paa Seminarierne, men man skal kunne blive Seminarist uden at tage Examen i et fremmed Sprog. Der gives jo Veie, ad hvilke Seminarister eller Lærere siden kunne faae den Uddannelse i fremmede Sprog, som de maatte savne, og det tror jeg er meget naturligere end at forlange tre eller i det Mindste to fremmede Sprog ved Examen. Derved vilde vi begaa samme Feil som med Hensyn til Latinskolerne, at sprede Kræfterne over altfor stort et Omraade ved at opstille altfor mange Jag, hvorved Eleverne overbebyrdes. Der er vist Udskilligt, der trænger til Ændring, navnlig kunde jeg ønske, at Historieundervisningen fik en langt mere central Stilling. Skulle store Skikkelser som Luther, Cromwell eller Napoleon I. skildres saaledes, at de unge Mennesker kunne faae et rigtigt Indtryk af dem, hører der mere Tid dertil, end der vil blive raadet over ved Historieundervisning. De skulle dog ogsaa have en Udvikling af Kulturens Fremstrid, Noget af det Vigtigste ved Historieundervisningen efter min Mening. Det var heller ikke af Veien, at de fik noget Kjenndskab til Kunsthistorie, og der kunde være ikke saa lidt Samfundslære og endog Sjælelære, naar der var Tid dertil. Alt dette kunde være særdeles frugtbringende for de unge Mennesker og kunde netop høre ind under Historieundervisningen. Det var heller ikke af Veien, at de fik noget Kjenndskab til fremmede Litteraturer, at de lærte at kjende baade de betydeligere fremmede Forfattere og ogsaa Noget af deres Værker. Kort sagt, Historieundervisningen bør efter min Mening have en langt centralere Stilling og langt flere Timer. Det Samme gjælder til Dels Naturvidenskabernes. Jeg veed ikke bedre, end at Mange ønske, at de kunde faae mere Undervisning i Remi. Paa vore Landbrugsmøder har der med ikke ringe Styrke hævet sig

Røster for, at der skulde læres Remi i Almueskolen. Jeg tror, at det er et Punkt, hvor man skulde lægge sine Kræfter ind. Det er jo ogsaa et af de Jag, hvori der undervises ved de senere kortere Kurser, men jeg mener, at det var godt, at det kunde tages med paa Seminarierne. Hvad Naturhistorien angaar, vilde det vist ogsaa være meget formaalstjenligt, at de fik Jordbunds-lære, Geologi med, kort sagt, at de fik noget mere Kjenndskab til den Verden, hvoraf de omgives, og hvori de færdes, til de Jag, hvis Anvendelse de i det daglige Liv have for Die. I den Retning forekommer det mig, at Udviklingen skulde gaa. — Det kunde ogsaa nok være, at den Maade hvorpaa Fagene værdsættes ved den nuværende Skoleexamen ikke er ganske heldig. Jeg tror saaledes — og deri er det muligt, at jeg ikke er enig med den første cærede Taler — at Religion har en noget for stærk Stilling, navnlig Dogmatiken. Karakteren i Religion gjælder 4-dobbelt, jeg tror, at det er for meget. Jeg ønsker ingenlunde, at Lærerne skulle have mindre Bibelfundskab, end de have, snarere at de skulle have større, men Dogmatiken kunde man specielt udfille, og man behøvede ikke at lade den have den store Talværdi. Det er heller ikke heldigt at et Jag som Skjønkrivning skal veie ligesaa meget som Naturhistorie og Naturlære tilfammen, men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa, da det maaske nærmest hører til den administrative Ordning. Jeg tror allerede tydeligt at have udtalt, at skal man gaa til en Udvikling til 4-aarige Seminarier, saa skal det ikke være i den Form, at Forberedelsesexamen henlægges dertil, det er en feil Veie at gaa — men det skal være i den Form, at der opnaaes en større Udvikling af de Jag, som der virkelig er Brug for i Almueskolen; man kan give dem et fremmed Sprog, men det skal være valgfrit, og man bør ikke stille Statsseminarierne anderledes end at det bliver muligt for den frie Undervisning at trives ved Siden af, saaledes at de offentlige og private Anstalter kunne indvirke paa hinanden. Forøvrigt bliver der mange andre Punkter at overveie, f. Ex. om ikke Kræfterne splittes for meget ved, at man har 4 Seminarier, om det ikke var heldigere at have 2, eller om ikke et af de 4 burde omdannes til et Rindeseminarium. — Endnu skal jeg blot gjøre en lille Bemærkning. Den almindelige Forberedelsesexamen kan jo ikke alene tages ved Skolerne, hvor Læreren selv examinerer, men ogsaa i Kjøbenhavn, hvor Examen holdes af en Kommission, og hvor de unge Mennesker fra hele Landet samles. Da der ved denne Examen tillige skal af-